

Lomahallinnon uudistus

Historian ja vuosien saatossa lomahallintoa on uudistettu ja paikallisyksiköitä yhdistetty. Vuonna 2004 oli valtakunnallinen iso uudistus ja sen jälkeen on tullut yksittäisiä liitoksia eri perustein.

Edellisellä hallituskaudella myös lomahallinto oli mukana suunnitellussa maakuntauudistuksessa ja sitä valmistelua tehtiin tiiviisti, kunnes todettiin, että koko uudistushanke kaatui. Sen seurauksena tai siitä johtuen on uudistuksen tarve kuitenkin tiedostettu ja asiaa pidetty vireillä.

Nykyisille hallinnoiville kunnille on annettu mahdollisuus lausua uudistuksesta ja vaihtoehtoista eri vaiheissa sekä kysytty halukkuutta järjestää lomituspalvelut myös laajemmalla alueella. Lähes kaikki, myös Kalajoki, ovat olleet valmiita tähän haasteeseen vastaamaan.

STM:n ja Melan yhteisillä päätöksillä on uudet hallinnoivat kunnat sitten päätetty ja Kalajoen osalta muutos tapahtuu 1.1.2023 lukien, samaan aikaan hyvinvointialueuudistuksen kanssa. Tällä alueella hallinto siirtyy Toholammin kunnalle ja uuteen alueeseen nykyisten Kalajoen ja Toholammin yksiköiden lisäksi tulevat kuulumaan myös Haapavesi, Kaustinen, Nivala ja Reisjärvi ja ne kunnat, jotka tällä hetkellä ovat mukana näiden yksiköiden toiminnassa.

Tämän hetken lomituspäivillä mitattuna olemme Suomen suurin yksikkö. Iso uudistus sekä omalla alueella että valtakunnallisesti vaatii työtä, aikaa ja suunnittelua eri tahoilta. Tätä uudistusta on avustamassa ja viemässä eteenpäin Melan hallinnoima valtakunnallinen hanke Paikallisyksiköiden yhdistymiseen. Hankkeessa on vuoden aikana ollut lukuisa määrä erilaisia työryhmiä asioihin ja tehtäviin, jotka ovat toiminnan kannalta välttämättömiä.

Yhteiskehittelyryhmiä on ollut ja on; monipaikkaisuuden suunnittelemiseen, hybridijohtamiseen, keskitettyyn asiakaspalveluun, viestintään, päivystykseen, avainprosesseihin liittyen työvuorosuunnitteluun, osaamisen määrittely lomittajat ja hallinto, TVA, työsuojelu, palkanmaksu, lomitustyön markkinointi jne. Mukana on ollut osallistujia kaikista yksiköistä ja valtakunnan tasolla näissä ryhmissä on edetty vähän sen aikataulun mukaan, mikä on pitänyt olla jo 1.1.2022 lukien yhdistyvillä yksiköillä.

Alueella olemme perustaneet ja perustamme vastaavia työryhmiä keskeisiin kokonaisuuksiin ja lähdemme työstämään toimintaa niistä tarpeista ja lähtökohdista mitä meillä on. Tätä työtä on jo aloitettu ja projektisuunnitelmaa tehdään yhdessä ulkopuolisen henkilön kanssa. Alun suunnittelu on tehtävä hallinnon, lähinnä vastuuhenkilöiden, toimesta, mutta kun päästään eteenpäin ja konkreettisiin kokonaisuuksiin, osallistetaan koko porukka suunnitteluun mukaan. Huolimatta tästä hallinnon muutoksesta, asiakkaat ja lomittajat ovat ja pysyvät siellä missä tälläkin hetkellä. Siihen perustuen meidän tulee suunnitella toimintakenttä hallinnon osalta niin, että entistä paremmin ja tehokkaammin voimme palvella tasapuolisesti koko aluetta.

Samat oikeudet ja mahdollisuudet tulee olla henkilöstöllä sekä asiakkailta riippumatta asuin ja työnteko paikasta. Muutos koetaan aina uhaksi, mutta se voi olla myös mahdollisuus, kun se oikein ja yhteistyöllä tehdään. Aikataulu on tiukka eikä kaikki ole valmista 1.1.2023 ja moni asia muotoutuu ajan kanssa kohdalleen. Näin se on ollut vuodesta 1974, kun lomituspalvelut tulivat lainmukaisiksi, muutosta on riittänyt, mutta perusasiat on oltava kunnossa ja toiminnassa. Haasteena kaiken uudistuksen keskellä on kuitenkin se, että meillä on riittävä määrä ammattitaitoisia lomittäjiä, niitä tekijöitä, joilla lomituspalvelut turvataan tiloille. Kuten monella muulla alalla, myös meillä olisi kova lisätarve reippaille tekijöille sekä tilapäisesti että vakinaisiin työsuhteisiin.

Yhteinen tahtotila on ollut ja on edelleen, että lomituspalvelut tulee turvata maatalousyrittäjille ja tarhaajille ja sen eteen on hyvä tehdä yhdessä eri toimijoiden kanssa töitä edelleen. Kun uudistus etenee, on tavoitteemme tiedottaa asioista koko alueella samanaikaisesti ja samoilla tiedoilla niin, että mitään huhuja tai väärää tietoa ei lähtisi liikkeelle. Ja aina meiltä voi kysyä, jos jokin askarruttaa.

Hanna Nikupaavo
Lomatoimenjohtaja
Kalajoen kaupunki
0444691253